

Beslut om skydds jakt på skadegörande varg

Beslut

Lännsstyrelsen i Kalmar län beslutar med stöd av 23 a och b §§ jaktförordningen (1987:905) att ge tillstånd till skydds jakt efter en (1) varg i Kalmar län. Jakten får endast påbörjas utanför befintligt vargrevir vid Kosta, som avgränsas på kartan i bilaga 2 till detta beslut. Om vargen följs in i reviret får jakten fullföljas under förutsättning att det inte råder några tvivel om att det fortfarande är samma individ som följs.

Lännsstyrelsen medger att skyddsjakten får ske hela dygnet med stöd av 9 § jaktförordningen.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 15a § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 18 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Lännsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att jakten får ske på annans jaktområde.

Vidare beslutar lännsstyrelsen med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas. Detta beslut kan komma att omprövas om omständigheter som inte kan förutses inför detta beslut uppkommer

Villkor

Beslutet är förenat med följande villkor:

1. Jakten ska påbörjas och genomföras i samråd med Lännsstyrelsen. Skyddsjakten är tillåten till och med den 31 december 2023.

2. Skyddsjakten påbörjas i samband med eller i direkt anslutning till nästa angrepp eller förmodat förestående angrepp på tamboskap inom Kalmar län, och under förutsättning att individen som jagas med sannolikhet är den skadegörande. När individen inte längre kan spåras ska jakten avbrytas och får inte återupptas förrän vid nästa angrepp enligt ovan.
3. Undantaget att motordrivet fordon får användas vid skyddsjakten gäller endast för körning på vägar/skogsbilvägar. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.
4. Skyddsjakten ska bedrivas med för ändamålet särskilt tränade hundar, högst 3 stycken.
5. Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.
6. Skyddsjakt med stöd av detta tillstånd får ej bedrivas i detaljplanerat område utan skottlossningstillstånd utfärdat av Polismyndigheten.
7. Länsstyrelsen utser jaktledare. Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Uppgifter på samtliga jakttagare ska jaktledaren på anmodan kunna uppvisa för Länsstyrelsen och polis vid tillsyn. Jaktledare ersätts enligt de grunder som gäller för besiktningspersoner för viltskador.
8. Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jakttagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.
9. Jaktledaren avlyser jakten om tilldelad varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat beslutar Länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom återstående tid som omfattas av beslutet.
10. Om djuret påskjutits ansvarar jaktledare och ansvarig skytt för att eftersök genomförs med hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt
11. Fälld varg besiktigas av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Besiktningen dokumenteras på särskilt anvisad blankett. Fällt djur

tas omhand av länsstyrelsen och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt.

Efter avslutad skydds jakt, oavsett utfall, ska jaktledare meddela länsstyrelsen en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits. Om djuret fällts ska koordinater för skottplats inkluderas. Redogörelsen ska ha inkommit senast två veckor efter att jakten har avslutats.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen Kalmar läns personal har på sex dagar besiktigat fyra angrepp på får orsakat av en vandringsvarg. Länsstyrelsen befarar att det rör sig om individ G93-23 (UI418916 G93-23 V1116) som tidigare orsakat skada i Halland, Skåne och Kronobergs län, eventuellt även i Blekinge län.

G93-23 har konstaterats orsaka följande skador på tamdjur:

2023.09.09. Tre lamm och fyra vuxna får dödade väster om Hyltebruk, Hallands län.

2023.10.03. Två dödade och tre skadade vuxna får väster om Tomelilla, Skåne län.

2023.10.06. Två lamm och fem vuxna får dödade väster om Kivik, Skåne län.

2023.11.01. Tio dödade vuxna får väster om Urshult, Kronobergs län.

2023.11.03. Ett vuxet får dödat öster om Rävemåla, Kronobergs län.

Skador möjligen orsakade av G93-23

2023.11.09. Ett lamm och två vuxna får dödade, väster om Kallinge, Blekinge län.

2023.11.15. Två får har dödats av varg vid Rotavik i Torsås kommun.

2023.11.17. Två får har dödats av varg utanför Trekanten i Kalmar kommun.

2023.11.18. Två får har dödats av varg söder om Ålem i Mönsterås kommun.

2023.11.20. Ett får har dödats av varg strax norr om Mönsterås.

Inget av angreppen har skett bakom rovdjursavvisande stängsel. Angreppen har skett på olika gårdar med varierande typer av stängsel. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp, som till exempel förflyttning och installning av djur, lapptyg m.m. Ser man till positioner och datum då angreppen skett i Halland, Skåne och Kronoberg så betraktas individen som en vandringsvarg utan etablering i något revir.

Motivering till beslutet

Kalmar län har varit relativt förskonade från vargangrepp de senaste åren trots att ett nytt vargrevir bildats på länsgränsen mot Kronoberg. Vargreviret är kartlagt under förra inventeringssäsongen (bilaga 2). En vargvalp har filmats av Länsstyrelsens viltkameror i reviret under sommaren och hösten 2023, och kvalitetssäkring av föryngringen fortgår. Senaste filmen på hela vargfamiljen (tre individer) är från 13 november kl. 6.30 i reviret. Samtliga uppkomna skador av vandringsvargen ligger långt utanför förra säsongens revirpolygon.

Annan lämplig lösning

Skydds jakt kan endast medges om det inte finns någon annan lämplig lösning (jaktförordningen §21 andra stycket). I södra Sverige inklusive Kalmar län är tätheten av fårbesättningar hög men antal besättningar med rovdjursavvisande stängsel är relativt låg men ökande.

Rovdjursavvisande stängsel betraktas som en annan lämplig lösning och en effektiv sådan för varg. För att helt avvärja angrepp från slumpmässigt vandrande individer, likt G93-23, krävs att samtliga fårbesättningar i södra Sverige, oavsett avstånd till närmaste vargrevir, tillämpat dessa förebyggande åtgärder. Länsstyrelsen anser det är orimligt att i detta specifika fall ställa ett sådant krav på samtliga tamdjurshållare som ett kriterium att vara uppfyllt innan beslut om skydds jakt på en skadegörelse individ. Länsstyrelsen bedömer i detta aktuella fall att det inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att undvika ytterligare angrepp.

Alternativet att fånga och flytta G93-23 som en annan lämplig lösning är inte möjligt då Naturvårdsverket meddelar att flytt av varg inte är aktuellt vintersäsongen 2023/2024 genom beslut NV-06233-23.

Gynnsam bevarandestatus

Vargstammen har sedan tidigare nationellt bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Den senaste inventeringen under 2022–2023 visade att det finns cirka 450 vargar (95% CI = 356–585) i Sverige att jämföra med cirka 460 (95% CI = 364–598) föregående inventeringsperiod (2021–2022). Detta visar alltså att populationen ligger över 300 vargar vilket är ett krav för gynnsam bevarande status.

Naturvårdsverket beslutade den 9 maj (NV-01525-18) om miniminivå för varg i respektive förvaltningsområde. Södra förvaltningsområdet ska ha som lägst 0,5 föryngringar vilket motsvarar 5 vargindivider. Resultatet från den senaste inventeringssäsongen 2022–2023 visade på 8,5 föryngringar inom det södra rovdjursförvaltningsområdet (motsvarande 85 vargar).

Kalmar län, som är en del av södra rovdjursförvaltningsområdet, har ett dokumenterat vargrevir som delas med Kronobergs län. Skydds jakt på en vandringsvarg som vandrar igenom Kalmar län påverkar ej den lokala bevarandestatusen för det södra rovdjursförvaltningsområdets population eller länets.

Den skadegörande individen (G93-23) är avkomma till hanen G187-19 som är en finsk-rysk immigrant i norska Setten 2-reviret.

Hur genetisk viktig G93-23 är eller kommer bli beror på reproduktionsframgången för övriga avkommor både från tidigare och eventuellt kommande valpkullar från G187-19. Vidare framgår det ur Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur, reviderad 2023. "Möjligheten för den svenska vargstammen att nå eller upprätthålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt är samtidigt som huvudregel inte avhängig en enskild genetiskt viktig varg (Kammarrätten i Stockholm, mål nr 3854-13)."

Länsstyrelsens bedömning är därmed att vargstammen gynnas genetiskt av att G93-23 reproducerar sig men att det inte är avgörande för stammens framtid.

Förhindra allvarlig skada

Viltförvaltningsdelegationen i Kalmar län har den 8 november år 2012, efter riktlinjer från det södra samverkansområdet, beslutat om riktlinjer för beslut om skydds jakt efter de stora rovdjuren. Vägledningen beskriver: "För vandringsvarg och ensam stationär varg bör en skydds jaktsansökan tillstyrkas tidigast efter tre angrepp

under en 6-månadersperiod, även på besättningar där rimliga förebyggande åtgärder inte har vidtagits.”

Syftet med dokumentet var att skapa en länsöverskridande samsyn kring beslut inom förvaltningsområdet. Samverkansrådets mål är att riktlinjer inför förvaltningsbeslut är så likartade som möjligt mellan länen och därmed enhetliga och förutsägbara.

Av Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om tillstånd till skydds jakt framgår att en skada ska anses vara allvarlig om den överstiger vad som kan anses vara normalt eller rimligt att tolerera. Varje angrepp är följt av mycket arbete, stor kostnad och personligt lidande för varje djurhållare och inte minst för djuren. Inte bara dödade djur utan även djur som är skrämda ur hagen bör betraktas som allvarlig skada då det kan innebära betydande arbetstimmar. I vissa fall behöver fåren flyttas hem från beten vilket resulterar i kostnader för inköp av foder och transporter. Veterinärer och kadaverbil behöver tillkallas med mera.

Angrepp på tamdjur av vandringsvarg följs ofta av fler angrepp. Det stora antal angrepp som skett längs G93-23's vandringsväg under en kort period indikerar därmed en hög risk för ytterligare angrepp. Länsstyrelsens bedömning är att det föreligger risk för fortsatt allvarlig skada.

Akuta DNA prov insamlade från angreppen i Blekinge och Kalmar län är inlämnade till Viltskadecenter för analys, men kan ta upp till 6 arbetsdagar att få svar på. Länsstyrelsen kan inte invänta provsvar eftersom fler angrepp då befaras ske i närtid. Vandringsvargen har ett oönskat beteende och skulle DNA senare visa att det är en annan varg som orsakat skadan i Kalmar län än G93-23 så skulle det vara positivt, men problemvargen behöver oavsett hanteras skyndsamt.

Skyddsjakten inriktas på att jaga skadegörande vargindivid och bedöms därför ha goda förutsättningar att förhindra ytterligare skador. Jaktområdet är avgränsat med hänsyn till var angreppen har skett och bedöms kunna ske för en vandringsvarg. Genom att använda spårhund som följer spår direkt från angreppsplats minskar risken att en ej skadegörande individ fälls vid skydds jakt.

Sammanfattning

Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen bedömer länsstyrelsen att situationen föranleder ett behov av möjligheten att

förebygga skador genom tillstånd till skyddsjakt i samband med och i anslutning till angrepp på tamboskap. Länsstyrelsen bedömer vidare att samtliga förutsättningar för beslut om skyddsjakt är uppfyllda under förutsättning att föreskrivna villkor följs.

Verkställighetsförordnande

Mot bakgrund av de intressen som motiverar skyddsjakten och då det föreligger risk för allvarlig skada på tamdjur bör beslutet kunna genomföras skyndsamt. Det är nödvändigt för att förhindra de skadeproblem som annars uppstår. Länsstyrelsen bedömer därför att det finns skäl att med stöd av 59 § jaktförordningen föreskriva att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har, med stöd av 24 a § jaktförordning (1987:905) beslutat om överlämnandet av rätten att besluta om skyddsjakt efter varg till vissa länsstyrelser (Naturvårdsverkets beslut NV-00303- Länsstyrelsen kan därmed besluta om skyddsjakt efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada, eller på myndighetens eget initiativ, om förutsättningarna enligt 23a § är uppfyllda.

Länsstyrelsen måste då även beakta skyddsreglerna i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Direktivet ger möjligheter till undantag från skyddskraven under vissa förutsättningar. Undantagen regleras i artikel 16.1, att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. För att ett undantag från skyddsreglerna ska kunna göras, måste skälen vara mycket starka och den jakt som tillåts mycket begränsad.

Enligt 9 § jaktförordningen står det: För jakt med skjutvapen efter älg, björn, varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflonfår gäller följande begränsningar:

Älg får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till solens nedgång.

Björn får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

Varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflonfår får jagas bara fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång.

Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet medge undantag från jakttidsbegränsningarna i 9 § jaktförordningen. Om flera län är berörda, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen.

Enligt 15 a § jaktförordningen får Naturvårdsverket eller, om beslutet fattas av länsstyrelsen, länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att vid jakt använda belysning utöver vad som är tillåtet enligt 14 §, om det är fråga om skydds jakt, licensjakt eller jakt som avses i 31 § första stycket. Enligt 18 § jaktförordningen får länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från 16 § första stycket lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.

Enligt 21 § jaktförordningen får den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet utöver vad som följer av 20, 20 a och 20 b §§ besluta om undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) i fråga om jakt efter björn, varg, järv, lo, utter, valar och fladdermöss samt när det är fråga om jakt som avses i 24 § eller 31 § första stycket i denna förordning. I övriga fall får länsstyrelsen besluta om sådana undantag.

Om flera län är berörda och det är länsstyrelsen som beslutar om undantag, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen. I fråga om vilda fåglar, björn, varg, järv, lo, utter, bäver, mård, iller, skogshare, vikare, valar och fladdermöss samt i fråga om andra viltlevande djurarter som har markerats med N, n eller F i bilagan till artskyddsförordningen (2007:845) får undantag medges endast om:

Det inte finns någon annan lämplig lösning.

Upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras.

Undantaget behövs för att en sådan begränsad jakt som avses i 23 c § ska kunna genomföras eller behövs av något sådant skäl som anges i 23 a § eller 31 § första stycket denna förordning.

Som framgår av 23 a § jaktförordningen ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skydds jakt ska kunna medges: Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd

i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om skyddsjakt meddelas:

Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,

Av hänsyn till flygsäkerheten,

För att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,

För att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Enligt 24 d § jaktförordningen får den beslutande myndigheten i ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av jakträttshavaren. När beslut om jakt meddelas enligt 23 b eller 23 d § får myndigheten även medge undantag från 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) och, när det gäller skyddsjakt, också medge att jakten bedrivs på annans jaktområde.

Enligt 59 § jaktförordningen (1987:905) får Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Anders Karlsson med enhetschef Fredrik Ustrup som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över vargreviret vid Kosta

Kopia till

Jägarnas Riksförbund

LRF

Länsstyrelsens fältpersonal

Naturhistoriska riksmuseet

Naturskyddsföreningen

Naturvårdsverket

Nyhetsbyrån Sirén

Polismyndigheten

Rovdjursföreningen

Samtliga kommuner i länet

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

Svenska Jägareförbundet

Södra rovdjursförvaltningsområdet

Viltförvaltningsdelegationen

Viltskadecenter

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten i Luleå.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Kalmar län antingen via e-post; kalmar@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

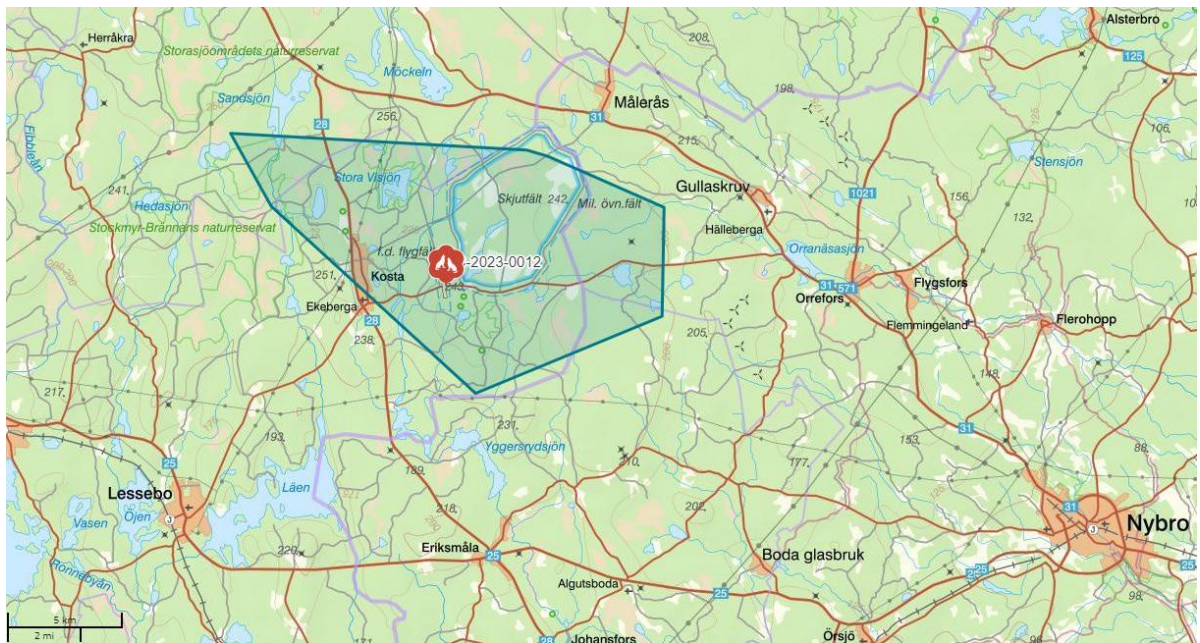
Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, kalmar@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 80 00. Ange diarienummer 9278-2023.

Bilaga 2. Karta över vargreviret vid Kosta

Figur 1. Karta över DNA-baserad baspolygon för vargreviret vid Kosta som dokumenterats under inventerings säsongen 2022/2023. Utdrag från Rovbase.se.